

# MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2010

aruandeaasta lõpp: 31.12.2010

ärinimi või sihtasutuse nimi: Eesti Tõusigade Aretusühistu

registrikood: 10023404

tänavatalu nimi, Aretuse 2  
maja ja korteri number:

küla/alev/alevik/linn: Märja alevik

vald: Tähtvere vald

postisihtnumber: 61406

maakond: Tartu maakond

telefon: 7 493144

faks: 7 493127

e-posti aadress: [estpig@estpig.ee](mailto:estpig@estpig.ee)

veebilehe aadress: [www.estpig.ee](http://www.estpig.ee)

## Sisukord

|                                              |           |
|----------------------------------------------|-----------|
| <b>MAJANDUSAASTA ARUANNE</b>                 | <b>1</b>  |
| <b>Sisukord</b>                              | <b>2</b>  |
| <b>Tegevusaruanne</b>                        | <b>3</b>  |
| <b>Raamatupidamise aastaaruanne</b>          | <b>5</b>  |
| <b>Bilanss</b>                               | <b>5</b>  |
| <b>Kasumiaruanne</b>                         | <b>6</b>  |
| <b>Rahavoogude aruanne</b>                   | <b>7</b>  |
| <b>Omakapitali muutuste aruanne</b>          | <b>8</b>  |
| <b>Raamatupidamise aastaaruande lisad</b>    | <b>9</b>  |
| <b>Lisa 1 Arvestuspõhimõtted</b>             | <b>9</b>  |
| <b>Lisa 2 Raha</b>                           | <b>10</b> |
| <b>Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed</b>           | <b>11</b> |
| <b>Lisa 4 Varud</b>                          | <b>11</b> |
| <b>Lisa 5 Materiaalne põhivara</b>           | <b>12</b> |
| <b>Lisa 6 Kapitalirent</b>                   | <b>13</b> |
| <b>Lisa 7 Laenukohustused</b>                | <b>14</b> |
| <b>Lisa 8 Võlad ja ettemaksed</b>            | <b>14</b> |
| <b>Lisa 9 Sihtfinantseerimine</b>            | <b>15</b> |
| <b>Lisa 10 Müügitulu</b>                     | <b>16</b> |
| <b>Lisa 11 Tööjõukulud</b>                   | <b>16</b> |
| <b>Lisa 12 Seotud osapooled</b>              | <b>16</b> |
| <b>Lisa 13 Sündmused pärast bilansipäeva</b> | <b>16</b> |

## Tegevusaruanne

### *Sissejuhatus.*

Maaettevõtluse, sealhulgas seakasvatuse arengud Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika valguses on läbi erinevate arenguetappide liikunud ikka järjekindlalt tarbija nõudluste rahuldamise suunas. Peamisteks väljakutseteks maaelu arengutes on toidu tootmine ja keskkond. Nende eesmärkide saavutamise nimel on vajalik tasakaalustatud areng maapiirkondades, mida mõjutavad üha enam põllumajanduse välised tegurid. Siit tuleneb põllumajandussektori konkurentsivõime pidev tugevdamise vajadus. Toidu tootmine on siiski tänapäeval prioriteet ning põllumajandus läbi selle tootmise sageli traditsioonide ja meie identiteedi kandja. Aretusühistu osaleb kõiges selles läbi oma tegevuse eesmärkide elluviimise kaudu, milleks on sigade populatsiooni väärtulikumaks arendamine. Ettevõtlusmaailm on pidevas muutumises. Viimaste aastate viljalinna tõus maailmaturul on tõstnud söödahinnad üles ja see mõjutab kõige otsesemalt seakasvatuse kasumlikkust. Ka tarbijaskonna teadlikkuse tõus sigade pidamistehnoloogiate kasutamisele, sigade heaolule jne., esitab majanduslikke väljakutseid seakasvatajatele ja selle kaudu ka aretusorganisatsioonile. Kokkuvõttes on see kõik surve ja vajadus tegutseda targalt, majanduslikult ning minna kaasa uute arengutega.

### *Struktuur ja juhtimine.*

Eesti Tõusigade Aretusühistu halduslik struktuur on järgmine: kõrgeimaks organiks on üldkoosolek, mis valib kolmeks aastaks kuni 11 liikmelise nõukogu. Alaliseks juhtivorganiks on põhikirjaliselt 1-3 liikmeline juhatus, mis on valitud nõukogu poolt kolmeks aastaks. Käesoleval ajal on juhatus üheliikmeline. Aretusalaseid otsuseid teeb aretusühistu nõukogu ja elluvijaks on Eesti Tõusigade Aretusühistu juhatus, aretusspetsialistid, konsulendid ja seemendusjaama töötajad.

Aretusühistu struktuuris on kolm osakonda:

1. Seemendusjaam
2. Aretusosakond
3. Teadus- arendusosakond

Seemendusjaama kui osakonna ülesanne on kindlustada eelkõige aretusühistu liikmeskonna seakarjad kvaliteetse kõrgeväärtusliku kuldispermaga, korraldada seemendusspetsialistide väljaõpet ja varustada kliente vajalike seemendustarvikutega.

Eesti Tõusigade Aretusühistu teadus- ja arendusosakonna üldeesmärgiks on aretus- ja seakasvatusalase teadus- ning arendustegevuse väljatöötamine koostöös aretusühistu liikmeskonnaga, samuti koostöö- ja arendusprojektide algatamine ning nendes osalemine. Osakonna üheks tööülesandeks on ka vahendada seakasvatusalas informatsiooni ja publitseerida artikleid. Arendus- teadusosakonna eesmärk on tõsta aretusühistu innovatiivsust, parendada koostööd teiste organisatsioonidega, täiustada aretusühistu teenuseid ja teenuste kvaliteeti ning seakasvatusalase tegevuse arendamine koostöös aretusühistu liikmeskonnaga, aretusalse töö teostamine (testimine, noorloomade valik) ja analüüs, aretus- ja seakasvatusalane nõustamine.

Aretusosakond tegutseb järgides aretusprogrammis "Marmorliha" püstitatud eesmärke. Aretusosakonnas töötavad konsulendid on sooritanud põllumajandusnõustaja kutseksami ja on atesteeritud nõustajad seakasvatuse valdkonnas. Eesti Tõusigade Aretusühistu põhikirjaliseks eesmärgiks on aretada ja levitada väärtuslikke tõusugid, et tagada sigade jõudlusvõime ja geneetilise väärtuse suurenemine ning seakasvatuse majanduslik tasuvus.

Eesti Tõusigade Aretusühistu propageerib kunstliku seemenduse kasutamist ning annab nõu ja õpetust kunstliku seemenduse kui meetodi kasutamiseks. Kunstliku seemenduse abil on võimalik tõsta valiku intensiivsust ning täpsust s. t. rohkem informatsiooni aretusväärtuste hindamiseks. Kasutades kunstlikku seemendust on võimalik jagada paljude karjade vahel parimate farmide parimaid kulte. Tutvustamisel on ka kunstliku seemenduse meetod – emakasisene seemendus (ESS). Kunstliku seemenduse kaudu on võimalik levitada parimat aretusmaterjali.

### *Tegevus ja investeringud.*

Aretusühistu hoolitseb ka selle eest, et pidevalt jõuaksid välismaalt Eestisse uued liinid. Seemendusjaamas olev kulide valik peaks tagama ETSAÜ liikmete jätkusuutlikkuse tõuaretuse kui ka sealiha tootmise osas. Juba seepärast tasub eelistada meie kuiatesteeritud seemendusjaama toodangut. Tõuaretus on seakasvatuses muutunud üha tähtsamaks. Praegu on meil pakkuda eesti suure valge, eesti maatõu, hampshiri, pieträani ja djuroki puhtatõuliste kui ka ristandkultide spermasid. Kui mõni aeg tagasi oli sigade aretus suunatud peki paksuse vähendamisele ja juurdekasvu suurendamisele, siis käesoleva hetke suundadele on lisandunud sealiha kulinaarsete omaduste ehk sealiha maitseomaduste ja mahlasuse parandamine.

Eesti Tõusigade Aretusühistu teostab jõudluskontrolli ning seasperma kogumist, säilitamist ja müüki vastavalt Põllumajandusministeeriumi Veterinaar- ja Toiduameti tunnustamise otsusele. 20. märtsi seisuga 2010. aastal kuulub Eesti Tõusigade Aretusühistusse 35 liiget

(2010. aastal 37 liiget) Üldkoosolekutevahelisel on firmade liitumise tõttu liikmete arv vähenenud 3 liikme võrra ja kasvanud ühe uue liitunud firma võrra.

Aretusühistu tegevuskulud jagunevad kolmeks- üldkulud (juhatuse esimees, raamatupidaja), aretuskulud (tõuraamatu ja aretusregistri pidamine, jõudluskontroll) ja seemendusjaama kulud.

2010. aastal moodustasid ärituludest müügitulu (spermamüük, nõuande- ja konsulendi teenus) 4 627 040 krooni ja muud äritulud- liikmemaksutulu 219 000 krooni, PRIA toetused 4 582 826 krooni, investeeringutoetus 469 024 krooni. Keskmine töötajate arv oli 2010. aastal 14. Tööjõukulud, arvestatuna nii põhikohaga töötajatele kui ka lepingulistele töötajatele olid kokku 2 400 645 krooni ja sotsiaalmaks 824 308 krooni.

Peamisteks investeeringuteks 2010. aastal olid djuroki tõugu kultide ost Kanada Alliance Genstics. Osteti 10 djuroki ja kaks jorkshiri tõukulti. Kultide ja importsperma ostu investeering aretusse oli 604 385 krooni. Eesti baasaretusfarmidest osteti tõukulte 209 500 krooni eest. Seemendusjaama laboratooriumi arendamisse ja konsulentide töövahenditesse, ultraheli skannerite ostu elusloomade hindamiseks karjatestil investeeriti 258 026 krooni. Soetati uus nõuetelevastav loomavedude transporthaagis (85 850 krooni).

*Koostööprojektid.* Möödunud 2009. aastal said mitmed alustatud koostööprojektid Eesti Maaülikooli geneetikalaboriga, Eesti Maaülikooli veterinaarmeditsiini ja loomakasvatuse instituudi teadlastega ja Olustvere TM kooliga tegusat jätku. Maaülikooliga on hea tahte väljenduseks koostöö raamlepingud ka allkirjastatud. Nimetatud leping loob aluse EMÜ ja ETSAÜ vaheliste koostööprojektide algatamiseks, õppe- ja teadustegevuse seostamiseks osapoolte vajadustega, info ja kogemuste vahetamiseks ning ühisseminaride korraldamiseks. Aretusühistu poolt püstitatud teemad, millised vajavad kohe kiiresti arendamist ja uurimiste meetodika väljatöötamist, on djuroki lihakvaliteedi ja sensoorsete omaduste uurimine ning söödaväärindus sõltuvalt tõust ja söötmistehnoloogiast.

Olustvere TM kooliga koostöös on arutatud aretusühistu liikmeskonna huvi seoses käimasoleva sigala renoveerimise projektiga, et kujundada välja sigalate töötajate täiendkoolituse baas.

*Seminarid.* Väga head tagasisidet osalejatelt sai meie kahepäevane seminar Pärnus teemal "Seemenduse meistriklass", kus lektoriks oli praktiliste kogemustega Taani lektor Kirsten Vogt Gyndesen.

*Õppereisid, näitused ja ühisüritused.* Kasulikku informatsiooni aretustöö konkurentsivõime tõstmisel on saadud mitmetelt välisreisidelt Euroopa tunnustatud aretusorganisatsioonide ja teiste seakasvatusega seotud firmade esindajatega kohtumistelt Soomes, Taanis, Ukrainas, Saksamaal, Kanadas.

*Traditsioonid.* Traditsiooniliselt toimusid seakasvatavate rohkearvulise osavõtuga suvepäevad Harjumaal Raudsillal. Osales ka mitmeid koostööpartnerite esindajaid nii Eestist kui ka välisriikidest.

Meie ühise välisreisi sihtkohaks oli seekord koostöös Germal Reisidega Türgi.

*Kokkuvõtteks.* Loomakasvatustoodangu osakaal kogu põllumajandustoodangust moodustab umbes 40%. Tõuaretuse ja loomade sigimisega tegelevad organisatsioonid mängivad olulist rolli loomakasvatustoodangu mitmekesisuse tagamisel majandusruumis. Tõuaretusprotsessi kriitilised tunnused kõikide loomaliikide osas on keskkonnareadlikkus (säästlik kasutamine, reostuse vähendamine jms.) ja tähelepanu pööramine loomade heaolule ning tervisele. Tõuaretus toimub seak, kus toimuvad kõrgrtasemelised uuringud. Jätkusuutlik, tugev, asjatundlik ja konkurentsivõimeline tõuaretussektor hõlmab nii suuri kui ka väikesi tõuaretusstruktuure. Uued väljaarendatud ideed ja tehnoloogiad aitavad väikeste tõuaretusorganisatsioonides töötada majanduslikult vähemtasuvate liikide või tõugudega, et säiliks liikide mitmekesisus.

Tulemuslikkust saab kindlasti tõsta ühiselt pingutades ja koostööd tehes

Põllumajandus, sealhulgas ka loomakasvatus, on ja jääb edaspidigi perspektiivseks majandusharuks kui toidutootja. Toidu vajadus maailmas teatavasti kasvab aasta aastalt. Oluline on vaadata tulevikku, mis juba tehtud, seda muuta ei saa. Kuid meie tark ja oskuslik tegutsemine edasise nimel tagab meile edu.

Jõudu-jaksu selleks meile kõigile!

## Raamatupidamise aastaaruanne

### Bilanss

(kroonides)

|                                              | 31.12.2010       | 31.12.2009       | Lisa nr |
|----------------------------------------------|------------------|------------------|---------|
| Varad                                        |                  |                  |         |
| Käibevara                                    |                  |                  |         |
| Raha                                         | 668 699          | 1 221 369        | 2       |
| Nõuded ja ettemaksed                         | 992 358          | 437 705          | 3       |
| Varud                                        | 60 067           | 81 743           | 4       |
| <b>Kokku käibevara</b>                       | <b>1 721 124</b> | <b>1 740 817</b> |         |
| Põhivara                                     |                  |                  |         |
| Materiaalne põhivara                         | 6 018 370        | 6 710 184        | 5       |
| <b>Kokku põhivara</b>                        | <b>6 018 370</b> | <b>6 710 184</b> |         |
| <b>Kokku varad</b>                           | <b>7 739 494</b> | <b>8 451 001</b> |         |
| Kohustused ja omakapital                     |                  |                  |         |
| Kohustused                                   |                  |                  |         |
| Lühiajalised kohustused                      |                  |                  |         |
| Laenukohustused                              | 315 076          | 305 574          | 6,7     |
| Võlad ja ettemaksed                          | 1 051 959        | 1 284 461        | 8       |
| <b>Kokku lühiajalised kohustused</b>         | <b>1 367 035</b> | <b>1 590 035</b> |         |
| Pikaajalised kohustused                      |                  |                  |         |
| Laenukohustused                              | 2 194 730        | 2 509 904        | 6,7     |
| <b>Kokku pikaajalised kohustused</b>         | <b>2 194 730</b> | <b>2 509 904</b> |         |
| <b>Kokku kohustused</b>                      | <b>3 561 765</b> | <b>4 099 939</b> |         |
| Omakapital                                   |                  |                  |         |
| Osakapital nimiväärtuses                     | 169 523          | 171 023          |         |
| Kohustuslik reservkapital                    | 15 902           | 15 902           |         |
| Muud reservid                                | 3 537 769        | 2 990 289        |         |
| Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum) | 626 368          | 626 368          |         |
| Aruandeaasta kasum (kahjum)                  | -171 833         | 547 480          |         |
| <b>Kokku omakapital</b>                      | <b>4 177 729</b> | <b>4 351 062</b> |         |
| <b>Kokku kohustused ja omakapital</b>        | <b>7 739 494</b> | <b>8 451 001</b> |         |

## Kasumiaruanne

(kroonides)

|                                             | 2010            | 2009           | Lisa nr |
|---------------------------------------------|-----------------|----------------|---------|
| Müügitulu                                   | 4 627 040       | 4 432 286      | 10      |
| Muud äritulud                               | 4 810 960       | 4 395 253      | 9,11    |
| Kaubad, toore, materjal ja teenused         | -2 888 079      | -2 105 970     |         |
| Mitmesugused tegevuskulud                   | -2 671 747      | -2 194 839     |         |
| Tööjõukulud                                 | -3 224 953      | -3 220 270     |         |
| Põhivara kulum ja väärtuse langus           | -711 073        | -648 960       |         |
| Muud ärikulud                               | -40 530         | -46 953        |         |
| <b>Ärikasum (-kahjum)</b>                   | <b>-98 382</b>  | <b>610 547</b> |         |
|                                             |                 |                |         |
| Finantstulud ja -kulud                      | -73 451         | -63 067        |         |
| <b>Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist</b> | <b>-171 833</b> | <b>547 480</b> |         |
| <b>Aruandeaasta kasum (kahjum)</b>          | <b>-171 833</b> | <b>547 480</b> |         |

## Rahavoogude aruanne

(kroonides)

|                                                          | 2010              | 2009              | Lisa nr |
|----------------------------------------------------------|-------------------|-------------------|---------|
| <b>Rahavood äritegevusest</b>                            |                   |                   |         |
| Ärikasum (kahjum)                                        | -98 382           | 610 547           |         |
| <b>Korrigeerimised</b>                                   |                   |                   |         |
| Põhivara kulum ja väärtuse langus                        | 711 073           | 648 960           | 5       |
| Kasum (kahjum) põhivara müügist                          | 0                 | -147 021          | 5       |
| <b>Kokku korrigeerimised</b>                             | <b>711 073</b>    | <b>501 939</b>    |         |
| Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus        | -554 653          | 511 776           | 3       |
| Varude muutus                                            | 21 676            | 3 755             | 4       |
| Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus    | -232 502          | -440 188          | 8       |
| Laekumised sihtfinantseerimisest                         | -4 582 826        | -3 959 360        |         |
| Muud rahavood äritegevusest                              | -600              | -639              |         |
| <b>Kokku rahavood äritegevusest</b>                      | <b>-4 736 214</b> | <b>-2 772 170</b> |         |
|                                                          |                   |                   |         |
| <b>Rahavood investeerimistegevusest</b>                  |                   |                   |         |
| Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel | -488 282          | -1 353 722        | 5       |
| Laekunud materiaalse ja immateriaalse põhivara müügist   | 0                 | 44 068            | 5       |
| Laekumised sihtfinantseerimisest                         | 469 024           | 776 129           | 9       |
| Laekunud intressid                                       | 2 581             | 70 882            |         |
| Muud väljamaksed investeerimistegevusest                 | -1 500            | -1 500            |         |
| <b>Kokku rahavood investeerimistegevusest</b>            | <b>-18 177</b>    | <b>-464 143</b>   |         |
|                                                          |                   |                   |         |
| <b>Rahavood finantseerimistegevusest</b>                 |                   |                   |         |
| Saadud laenud                                            | 0                 | 15 575            |         |
| Saadud laenude tagasimaksed                              | -281 653          | -252 181          |         |
| Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed                       | -24 019           | -67 007           |         |
| Makstud intressid                                        | -75 433           | -133 310          |         |
| Laekumised sihtfinantseerimisest                         | 4 582 826         | 3 959 360         |         |
| <b>Kokku rahavood finantseerimistegevusest</b>           | <b>4 201 721</b>  | <b>3 522 437</b>  |         |
| <b>Kokku rahavood</b>                                    | <b>-552 670</b>   | <b>286 124</b>    |         |
|                                                          |                   |                   |         |
| <b>Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses</b>        | <b>1 221 369</b>  | <b>935 245</b>    |         |
| <b>Raha ja raha ekvivalentide muutus</b>                 | <b>-552 670</b>   | <b>286 124</b>    |         |
| <b>Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus</b>          | <b>668 699</b>    | <b>1 221 369</b>  |         |

## Omakapitali muutuste aruanne

(kroonides)

|                                   |                             |                              |                  |                                | Kokku     |
|-----------------------------------|-----------------------------|------------------------------|------------------|--------------------------------|-----------|
|                                   | Osakapital<br>nimiväärtuses | Kohustuslik<br>reservkapital | Muud<br>reservid | Jaotamata<br>kasum<br>(kahjum) |           |
| <b>31.12.2008</b>                 | 172 523                     | 15 902                       | 1 962 948        | 1 653 709                      | 3 805 082 |
| Aruandeperioodi kasum<br>(kahjum) |                             |                              |                  | 547 480                        | 547 480   |
| Muutused reservides               |                             |                              | 1 027 341        | -1 027 341                     |           |
| Muud muutused<br>omakapitalis     | -1 500                      |                              |                  |                                | -1 500    |
| <b>31.12.2009</b>                 | 171 023                     | 15 902                       | 2 990 289        | 1 173 848                      | 4 351 062 |
|                                   |                             |                              |                  |                                |           |
| Aruandeperioodi kasum<br>(kahjum) |                             |                              |                  | -171 833                       | -171 833  |
| Muud muutused<br>omakapitalis     | -1 500                      |                              | 547 480          | -547 480                       | -1 500    |
| <b>31.12.2010</b>                 | 169 523                     | 15 902                       | 3 537 769        | 454 535                        | 4 177 729 |

# Raamatupidamise aastaaruande lisad

## Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

### Üldine informatsioon

Eesti Tõusigade Aretusühistu 2010. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti Vabariigi hea raamatupidamistavaga ja kasutades soetusmaksumuse printsiipi.

Hea raamatupidamistava põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, Eesti Vabariigi Raamatupidamise Toimkonna poolt väljaantud juhendites ning Vabariigi Valitsuse ja rahandusministri vastavasisulistes määrustes.

Eesti Tõusigade Aretusühistu kasutab kasumiaruande koostamisel Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduse lisas 2 toodud kasumiaruande skeemi nr 1.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud Eesti kroonides.

Eesti Tõusigade Aretusühistu ei oma teiste ettevõtete aktsiaid ega osasid, samuti ei kuulu ta ühegi äriühenduse koosseisu, Aastaaruanne on iseseisev aruanne.

Eesti Tõusigade Aretusühistu raamatupidamisarvestus toimub tekkepõhisest arvestusprintsipist lähtuvalt.

### Raha

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha, arvelduskontode jääke ning Swedbank deposiidi kontol olevat raha.

### Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustused

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Eesti Panga valuutakursid. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid on kasumiaruandes kajastatud periooditulu ja -kuluna.

### Nõuded ja ettemaksed

Nõudeid ostjate vastu kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses. Ostjatelt laekumata arved on bilansis hinnatud tõenäoliselt laekuvatest summadest lähtudes. Seejuures hinnatakse iga kliendi laekumata arveid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded on kajastatud üldhalduskuludes. Lootusetud nõuded on kantud bilansist välja. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumisi kajastatakse ebatõenäoliste nõuete kulu vähenemisena.

### Varud

Varud võetakse arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostukuludest ja muudest otsestest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse.

Varude kuludes kajastamisel ja varude bilansilise väärtuse arvutamisel kasutatakse kaalutud keskmise meetodit. Varud kajastatakse bilansis lähtudes sellest, kumb on madalam, kas nende soetusmaksumus või neto realiseerimisväärtus. Varude allahindlusi nende neto realiseerimisväärtusele kajastatakse allahindluse perioodil müüdud toodangu (kaupade, teenuste) kuluna.

### Materiaalne ja immateriaalne põhivara

Materiaalse põhivara kajastamisel bilansis on selle soetusmaksumusest maha arvatud akumulieeritud kulum ja vara väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Olulisuse printsiibist lähtudes võetakse arvele põhivarana need varaobjektid, mille soetusmaksumus ületab 10 000 krooni ja mille kasulik eluiga on üle ühe aasta. Madalama soetusmaksumusega või lühema kasuliku elueaga varaobjektid kantakse kasutusse võtmisel kuluks ning nende üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest olulistest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt komponentide kasulikule elueale.

Ettevõtte kasutab materiaalse põhivara amortiseerimisel lineaarset meetodit. Aastane kulumi norm määratakse igale põhivara objektile eraldi sõltuvalt selle kasulikust tööeast. Materiaalse põhivara gruppidele on üldjuhul määratud järgmised kasulikud eluead:

### Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

| Põhivara grupi nimi | Kasulik eluiga |
|---------------------|----------------|
|                     |                |

Materiaalse põhivara objekti spetsiifika tõttu võib selle kasulik eluiga erineda muu sarnase grupi omast. Sellisel juhul vaadatakse seda eraldiseisvana ning määratakse talle sobiv amortisatsiooniperiood.

Materiaalsele põhivarale määratud amortisatsiooninormid vaadatakse üle, kui on ilmnenud asjaolusid, mis võivad oluliselt muuta põhivara või põhivaragrupi kasulikku eluiga. Hinnangute muutuste mõju kajastub aruandeperioodis ja järgnevates perioodides.

Kui vara lõppväärtus ületab tema bilansilist jääkmaksumust, lõpetatakse vara amortiseerimine; amortiseerimist alustatakse uuesti hetkest, mil vara lõppväärtus on langenud alla tema bilansilise jääkmaksumuse.

Kui materiaalse põhivara objektile on tehtud selliseid kulutusi, mis vastavad materiaalse põhivara mõistele, siis need kulutused lisatakse põhivara objekti soetusmaksumusele. Jooksva hoolduse ja remondiga kaasnevad kulutused kajastatakse aruandeperioodi kuludes.

Kui materiaalse põhivara objektile vahetatakse välja mõni oluline komponent, lisatakse uue komponendi soetusmaksumus objekti soetusmaksumusele, eeldusel, et see vastab materiaalse põhivara mõistele. Asendatav komponent kantakse bilansist maha. Kui asendatava komponendi soetusmaksumus ei ole teada, hinnatakse maha kantavat maksumust lähtudes asendamise hetke soetusmaksumusest, arvestades maha hinnangulise kulumi.

## Rendid

Kapitalirendina kajastatakse alates 2004. aastast renditehingut kõigil juhtudel, kui esineb vähemalt üks alljärgnevatest tingimustest:

- a) renditava vara omandiõigus läheb rendiperioodi lõpuks üle rentnikule;
- b) rentnikul on optsioon osta renditavat vara hinna eest, mis on eeldatavasti oluliselt madalam selle vara õiglasest väärtusest optsiooni realiseerimise kuupäeval ning rendi jõustumise hetkel on piisavalt kindel, et rentnik seda võimalust kasutab;
- c) lepinguperiood kestab suure osa (üle 75%) renditava vara majanduslikust elueast, isegi kui omandiõigus ei lähe üle;
- d) rendi jõustumise hetkel on rendimaksete miinimumsumma nüüdisväärtus peaaegu sama suur (üle 90%) kui renditava vara õiglase väärtus;
- e) renditud vara on niivõrd spetsiifiline, et ainult rentnik saab seda ilma suuremate modifikatsioonideta kasutada.

Kapitalirendi alusel renditud vara kajastatakse bilansis vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas. Makstavad rendimaksud jagatakse finantskuluks ja kohustuse vähendamiseks. Finantskulud kajastatakse rendiperioodi jooksul.

## Sihtfinantseerimine

Tegevuskulude sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude-kulude vastavuse printsiibist. Valitsuse sihtfinantseerimine, mida saadi eelmise perioodi tegevuskulude kompenseerimiseks, arvestatakse selle perioodi tuluna, millal sihtfinantseerimise summat saab usaldusväärselt ja objektiivselt määrata ning kui laekumine on tõenäoline, rakendades brutomeetodit.

Mitterahaline toetus kajastatakse 0-maksumusega lähtudes soetusmaksumuse printsiibist.

Finantsabi kajastatakse tuluna siis, kui saadaolevat finantsabi saab usaldusväärselt ja objektiivselt määrata ning on kindel selle finantsabi laekumine.

Sihtfinantseerimisel, mis on saatud investeeringutoetusena põhivarade soetamiseks rakendatakse netomeetodit.

## Seotud osapooled

Seotud osapoolteks on ettevõtte töötajad, juhatuse liikmed, nõukogu liikmed ja nende perekonnaliikmed ning nende isikute kontrolli alla kuuluvad ettevõtted.

## Tulud

Kaupade müügist tulenevat tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav. Teenuste osutamisega seotud tulu kajastatakse vastavalt osutatava teenuse täitmise valmisastmele. Teenuse täitmise valmisastet hinnatakse lähtudes teenusele seni tehtud kulutuste osast võrreldes projekti kogukuludega.

Liikmemaksud arvestatakse tuluks kassapõhiselt, nõudeid laekumata liikmemaksude osas peetakse bilansiväliselt.

## Lisa 2 Raha

(kroonides)

|                   | 31.12.2010     | 31.12.2009       |
|-------------------|----------------|------------------|
| Arvelduskontod    | 668 699        | 1 221 369        |
| <b>Kokku raha</b> | <b>668 699</b> | <b>1 221 369</b> |

## Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(kroonides)

|                                   | 31.12.2010     | 31.12.2009     |
|-----------------------------------|----------------|----------------|
| Nõuded ostjate vastu              | 774 495        | 411 494        |
| Muud nõuded                       | 193 828        | 5 019          |
| Laenunõuded                       | 179 756        | 0              |
| Intressinõuded                    | 116            | 19             |
| Liikmemaksunõue                   | 0              | 5 000          |
| Ettemaksed tarnijatele            | 7 200          | 0              |
| Nõuded aruandvatele isikutele     | 6 756          | 0              |
| Ettemaksed                        | 24 035         | 21 192         |
| <b>Kokku Nõuded ja ettemaksed</b> | <b>992 358</b> | <b>437 705</b> |

Varem lootusetuks kantud nõudeid ei laekunud ning 2010.a ei hinnatud ühtegi nõuet ebatõenäoliseks. Nõuded ostjate vastu jagunevad vanuse põhjal alljärgnevalt:

|                                 | 2010 a | 2009 a |
|---------------------------------|--------|--------|
| Aegumata nõuded                 | 49%    | 27%    |
| Kuni 30 päeva vanused nõuded    | 15%    | 41%    |
| 31 kuni 60 päeva vanused nõuded | 6%     | 18%    |
| Üle 60 päeva vanused nõuded     | 27%    | 14%    |

Ettemaksed teenuste eest:

| Ettemakse liik  | 2010 a   | 2009 a   |
|-----------------|----------|----------|
| Vara kindlustus | 22 014kr | 16 914kr |
| Rent            | 545kr    | 545kr    |
| Perioodika      | 1 476kr  | 3 733kr  |
| Kokku           | 24 034kr | 21 192kr |

## Lisa 4 Varud

(kroonides)

|                        | 31.12.2010    | 31.12.2009    |
|------------------------|---------------|---------------|
| Tooraine ja materjal   | 18 553        | 0             |
| Müügiks ostetud kaubad | 41 514        | 81 743        |
| <b>Kokku varud</b>     | <b>60 067</b> | <b>81 743</b> |

## Lisa 5 Materiaalne põhivara

(kroonides)

|                                      |        |            |                         |                                 |                         |                    |                          | Kokku      |
|--------------------------------------|--------|------------|-------------------------|---------------------------------|-------------------------|--------------------|--------------------------|------------|
|                                      | Maa    | Ehitised   |                         |                                 |                         | Masinad ja seadmed | Muu materiaalne põhivara |            |
|                                      |        |            | Transpordi-<br>vahendid | Arvutid ja arvuti-<br>süsteemid | Muud masinad ja seadmed |                    |                          |            |
| 31.12.2008                           |        |            |                         |                                 |                         |                    |                          |            |
| Soetusmaksumus                       | 22 402 | 6 468 966  | 1 026 502               | 100 787                         | 465 724                 | 1 593 013          | 126 238                  | 8 210 619  |
| Akumuleeritud kulum                  | 0      | -215 485   | -653 644                | -60 436                         | -273 527                | -987 607           | -77 052                  | -1 280 144 |
| Jääkmaksumus                         | 22 402 | 6 253 481  | 372 858                 | 40 351                          | 192 197                 | 605 406            | 49 186                   | 6 930 475  |
|                                      |        |            |                         |                                 |                         |                    |                          |            |
| Ostud ja parendused                  | 0      | 0          | 0                       | 15 575                          | 1 276 046               | 1 291 621          | 62 100                   | 1 353 721  |
| Muud ostud ja parendused             |        |            | 0                       | 15 575                          | 1 276 046               | 1 291 621          | 62 100                   | 1 353 721  |
| Amortisatsioonikulu                  | 0      | -424 397   | -131 769                | -21 911                         | -62 794                 | -216 474           | -8 089                   | -648 960   |
| Allahindlused väärtuse languse tõttu | 0      | 0          | -105 206                | 0                               | 0                       | -105 206           | 0                        | -105 206   |
| Müügid                               | 0      | 0          | -43 718                 | 0                               | 0                       | -43 718            | 0                        | -43 718    |
| Muud muutused                        | 0      | -776 128   | 0                       | 0                               | 0                       | 0                  | 0                        | -776 128   |
|                                      |        |            |                         |                                 |                         |                    |                          |            |
| 31.12.2009                           |        |            |                         |                                 |                         |                    |                          |            |
| Soetusmaksumus                       | 22 402 | 5 692 837  | 216 653                 | 72 058                          | 1 741 771               | 2 030 482          | 188 338                  | 7 934 059  |
| Akumuleeritud kulum                  | 0      | -639 881   | -124 488                | -38 043                         | -336 322                | -498 853           | -85 141                  | -1 223 875 |
| Jääkmaksumus                         | 22 402 | 5 052 956  | 92 165                  | 34 015                          | 1 405 449               | 1 531 629          | 103 197                  | 6 710 184  |
|                                      |        |            |                         |                                 |                         |                    |                          |            |
| Ostud ja parendused                  |        |            | 85 850                  | 30 000                          | 258 026                 | 373 876            | 114 407                  | 488 283    |
| Muud ostud ja parendused             |        |            | 85 850                  | 30 000                          | 258 026                 | 373 876            | 114 407                  | 488 283    |
| Amortisatsioonikulu                  | 0      | -370 068   | -43 595                 | -20 964                         | -259 774                | -324 333           | -16 672                  | -711 073   |
| Muud muutused                        |        |            |                         |                                 | -469 024                | -469 024           |                          | -469 024   |
|                                      |        |            |                         |                                 |                         |                    |                          |            |
| 31.12.2010                           |        |            |                         |                                 |                         |                    |                          |            |
| Soetusmaksumus                       | 22 402 | 5 692 837  | 302 503                 | 102 058                         | 1 530 773               | 1 935 334          | 302 745                  | 7 953 318  |
| Akumuleeritud kulum                  | 0      | -1 009 949 | -168 083                | -59 007                         | -596 096                | -823 186           | -101 813                 | -1 934 948 |
| Jääkmaksumus                         | 22 402 | 4 682 888  | 134 420                 | 43 051                          | 934 677                 | 1 112 148          | 200 932                  | 6 018 370  |

### Müüdnud materiaalne põhivara müügihinna

|                    | 2010     | 2009          |
|--------------------|----------|---------------|
| Masinad ja seadmed | 0        | 44 068        |
| Transpordivahendid | 0        | 44 068        |
| <b>Kokku</b>       | <b>0</b> | <b>44 068</b> |

## Lisa 6 Kapitalirent

(kroonides)

| Aruandekohustuslane kui rentnik      |            |                                   |                        |             |              |             |             |
|--------------------------------------|------------|-----------------------------------|------------------------|-------------|--------------|-------------|-------------|
|                                      | 31.12.2010 | Jaotus järelejäänud tähtaja järgi |                        |             | Intressimäär | Alusvaluuta | Lõpptähtaeg |
|                                      |            | 12 kuu<br>jooksul                 | 1 - 5 aasta<br>jooksul | üle 5 aasta |              |             |             |
| Swedbank sõiduauto rent              | 69 595     | 25 282                            | 44 313                 |             | 6,061%       | EUR         | 30.05.2012  |
| AS Elion sülearvuti                  | 10 775     | 4 749                             | 6 026                  |             | 16           | EEK         | 10.11.2012  |
| <b>Kapitalirendikohustused kokku</b> | 80 370     | 30 031                            | 50 339                 |             |              |             |             |
|                                      |            |                                   |                        |             |              |             |             |
|                                      | 31.12.2009 | Jaotus järelejäänud tähtaja järgi |                        |             | Intressimäär | Alusvaluuta | Lõpptähtaeg |
|                                      |            | 12 kuu<br>jooksul                 | 1 - 5 aasta<br>jooksul | üle 5 aasta |              |             |             |
| Swedbank sõiduauto rent              | 93 614     | 24 019                            | 69 595                 |             | 6,061%       | EUR         | 30.05.2012  |
| AS Elion sülearvuti                  | 14 934     | 4 159                             | 10 775                 |             | 16           | EEK         | 10.11.2012  |
| <b>Kapitalirendikohustused kokku</b> | 108 548    | 28 178                            | 80 370                 |             |              |             |             |

| Renditud varade bilansiline jääkmaksumus |                       |                                |        |
|------------------------------------------|-----------------------|--------------------------------|--------|
|                                          | Masinad ja<br>seadmed | Muu<br>materiaalne<br>põhivara | Kokku  |
| 31.12.2009                               | 81 900                | 15 575                         | 97 475 |

## Lisa 7 Laenukohustused

(kroonides)

|                                      | 31.12.2010 | Jaotus järelejäänud tähtaja järgi |                        |             | Intressimäär | Alusvaluuta | Lõpptähtaeg |
|--------------------------------------|------------|-----------------------------------|------------------------|-------------|--------------|-------------|-------------|
|                                      |            | 12 kuu<br>jooksul                 | 1 - 5 aasta<br>jooksul | üle 5 aasta |              |             |             |
| Pikaajalised laenud                  |            |                                   |                        |             |              |             |             |
| Pikaajaline laen                     | 2 429 436  | 285 045                           | 1 573 676              | 570 715     | 2.721%       | EUR         | 24.09.2018  |
| <b>Pikaajalised laenud kokku</b>     | 2 429 436  | 285 045                           | 1 573 676              | 570 715     |              |             |             |
| <b>Kapitalirendikohustused kokku</b> | 80 370     | 30 031                            | 50 339                 |             |              |             |             |
| <b>Laenukohustused kokku</b>         | 2 509 806  | 315 076                           | 1 624 015              | 570 715     |              |             |             |
|                                      |            |                                   |                        |             |              |             |             |
|                                      | 31.12.2009 | Jaotus järelejäänud tähtaja järgi |                        |             | Intressimäär | Alusvaluuta | Lõpptähtaeg |
|                                      |            | 12 kuu<br>jooksul                 | 1 - 5 aasta<br>jooksul | üle 5 aasta |              |             |             |
| Pikaajalised laenud                  |            |                                   |                        |             |              |             |             |
| Pikaajaline laen                     | 2 706 930  | 277 396                           | 1 507 489              | 922 045     | 2,721%       | EUR         | 24.09.2018  |
| <b>Pikaajalised laenud kokku</b>     | 2 706 930  | 277 396                           | 1 507 489              | 922 045     |              |             |             |
| <b>Kapitalirendikohustused kokku</b> | 108 548    | 28 178                            | 80 370                 |             |              |             |             |
| <b>Laenukohustused kokku</b>         | 2 815 478  | 305 574                           | 1 587 859              | 922 045     |              |             |             |

## Lisa 8 Võlad ja ettemaksed

(kroonides)

|                                  | 31.12.2010       | 31.12.2009       |
|----------------------------------|------------------|------------------|
| Võlad tarnijatele                | 535 165          | 812 778          |
| Võlad töövõtjatele               | 430 630          | 437 208          |
| Maksuvõlad                       | 46 507           | 17 423           |
| Muud võlad                       | 39 435           | 16 830           |
| Saadud ettemaksed                | 222              | 222              |
| <b>Kokku võlad ja ettemaksed</b> | <b>1 051 959</b> | <b>1 284 461</b> |

## Lisa 9 Sihtfinantseerimine

(kroonides)

| Brutomeetod                                      |            |           |            |                         |            |
|--------------------------------------------------|------------|-----------|------------|-------------------------|------------|
|                                                  | 31.12.2009 | Saadud    | Tagastatud | Tulu/<br>Amortisatsioon | 31.12.2010 |
| Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks              |            |           |            |                         |            |
| Aretustoetus                                     | 0          | 4 577 724 | 0          | -4 577 724              | 0          |
| Praktikatoetus                                   | 0          | 5 102     | 0          | -5 102                  | 0          |
| <b>Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks</b> | 0          | 4 582 826 | 0          | -4 582 826              | 0          |
| <b>Kokku sihtfinantseerimine</b>                 |            | 4 582 826 | 0          | -4 582 826              | 0          |
|                                                  |            |           |            |                         |            |
|                                                  | 31.12.2008 | Saadud    | Tagastatud | Tulu/<br>Amortisatsioon | 31.12.2009 |
| Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks              |            |           |            |                         |            |
| Aretustoetus                                     | 0          | 3 959 360 | 0          | -3 959 360              | 0          |
| Praktikatoetus                                   | 0          | 5 906     | 0          | -5 906                  | 0          |
| <b>Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks</b> | 0          | 3 965 266 | 0          | -3 965 266              | 0          |
| <b>Kokku sihtfinantseerimine</b>                 | 0          | 3 965 266 | 0          | -3 965 266              | 0          |

| Netomeetod                                            |                      |                          |
|-------------------------------------------------------|----------------------|--------------------------|
|                                                       | 31.12.2010<br>Saadud | 31.12.2010<br>Tagastatud |
| Sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks              |                      |                          |
| PRIA                                                  | 469 024              | 0                        |
| <b>Kokku sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks</b> | 469 024              | 0                        |
| <b>Kokku sihtfinantseerimine</b>                      | 469 024              | 0                        |
|                                                       |                      |                          |
|                                                       | 31.12.2009<br>Saadud | 31.12.2009<br>Tagastatud |
| Sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks              |                      |                          |
| PRIA investeeringutoetus                              | 776 129              | 0                        |
| <b>Kokku sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks</b> | 776 129              | 0                        |
| Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks                   |                      |                          |
| <b>Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks</b>      | 3 965 266            | 0                        |
| <b>Kokku sihtfinantseerimine</b>                      | 4 741 395            | 0                        |

## Lisa 10 Müügitulu

(kroonides)

| Müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes |                  |                  |
|---------------------------------------------|------------------|------------------|
|                                             | 2010             | 2009             |
| Müük Euroopa Liidu riikidele                |                  |                  |
| Läti                                        | 0                | 31 293           |
| Eesti                                       | 4 627 040        | 4 400 993        |
| <b>Kokku müük Euroopa Liidu riikidele</b>   | <b>4 627 040</b> | <b>4 432 286</b> |
| <b>Kokku müügitulu</b>                      | <b>4 627 040</b> | <b>4 432 286</b> |
| Müügitulu tegevusalade lõikes               |                  |                  |
|                                             | 2010             | 2009             |
| Kuldisperma müük (01621)                    | 3 839 500        | 3 920 826        |
| Aretusteenused (01621)                      | 381 243          | 162 330          |
| Koolitusteenused (855599)                   | 211 888          | 174 565          |
| Kaupade müük (01621)                        | 194 409          | 174 565          |
| <b>Kokku müügitulu</b>                      | <b>4 627 040</b> | <b>4 432 286</b> |

## Lisa 11 Tööjõukulud

(kroonides)

|                                                       | 2010             | 2009             |
|-------------------------------------------------------|------------------|------------------|
| Palgakulu                                             | 2 400 645        | 2 400 090        |
| Sotsiaalmaksud                                        | 827 350          | 815 180          |
| Puhkusereservi töötasu                                | -8 844           | 1 878            |
| Puhkusereservi sotsiaalmaks                           | -3 042           | 3 122            |
| <b>Kokku tööjõukulud</b>                              | <b>3 216 109</b> | <b>3 220 270</b> |
| <b>Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale</b> | <b>14</b>        | <b>16</b>        |

## Lisa 12 Seotud osapooled

(kroonides)

| Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused |         |         |
|-------------------------------------------------------------------------------|---------|---------|
|                                                                               | 2010    | 2009    |
| Arvestatud tasu                                                               | 314 117 | 310 211 |

## Lisa 13 Sündmused pärast bilansipäeva

1. jaanuaril 2011 ühines Eesti eurosooniga ja Eesti kroon (EEK) asendus euroga (EUR). Sellest tulenevalt konverteeris ettevõtte sellest kuupäevast alates oma raamatupidamiskontode saldode ümberarvestuse Eesti kroonidest eurodesse. Võrdlusandmed konverteeriti ametliku valuutakursiga 15,6466 EEK/EUR. 2011. aasta ja järgneva majandusaasta aruandeid hakatakse koostama eurodes.

## Aruande digitaalallkirjad

Eesti Töusigade Aretusühistu (registrikood: 10023404) 01.01.2010 - 31.12.2010 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

| Allkirjastaja nimi | Allkirjastaja roll | Allkirja andmise aeg |
|--------------------|--------------------|----------------------|
| RAIVO LAANEMAA     | Juhatuse liige     | 31.03.2011           |

# SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Eesti Tõusigade Aretusühistu üldkoosolekule

Olen auditeerinud Eesti Tõusigade Aretusühistu raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31. detsember 2010, kasumiaruannet, omakapitali muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta, aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisasid. Auditeeritud raamatupidamise aastaaruanne, mis on toodud lehekülgedel 5 kuni 16, on kaasatud käesolevale aruandele.

## Juhtkonna kohustus raamatupidamisaruannete osas

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga ning sellise sisekontrolli eest, mida juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

## Vandeaudiitori kohustus

Audiitori kohustuseks on avaldada oma auditi põhjal arvamust selle raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisin oma auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (Eesti). Nende standardite kohaselt on nõutav, et olen kooskõlas eetikanõuetega ning planeerin ja viin auditi läbi omandamaks põhjendatud kindluse selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne on olulise väärkajastamiseta.

Audit hõlmab raamatupidamise aastaaruandes esitatud arvnahtajate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali hankimiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Valitud protseduurid sõltuvad vandeaudiitori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Nende riskihinnangute tegemisel võtab vandeaudiitor arvesse sisekontrolli, mis on relevantne majandusüksuse raamatupidamise aastaaruande koostamisel ja õiglasel kajastamisel, kavandamaks antud tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamise eesmärgil majandusüksuse sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab samuti juhtkonna poolt kasutatud arvestuspoliitika asjakohasuse ja tehtud arvestushinnangute põhjendatuse ning ka raamatupidamise aastaaruande üldise esitusviisi hindamist.

Usun, et auditi tõendusmaterjal, mille olen hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks minu auditiarvamusele.

## Arvamus

Minu arvates kajastab kaasatud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistel osades õiglaselt Eesti Tõusigade Aretusühistu finantsseisundit seisuga 31.12.2010 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga.

Vandeaudiitor Helju Linnas

Vandeaudiitori tunnistuse nr.308

Audiitorettevõtte OÜ Audlin

Tegevusloa number 170

Kavilda tee 6 Puhja Tartumaa 61301

31.märts 2011a

## Audiitorite digitaalallkirjad

Eesti Tõusigade Aretusühistu (registrikood: 10023404) 01.01.2010 - 31.12.2010 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

| Allkirjastaja nimi | Allkirjastaja roll | Allkirja andmise aeg |
|--------------------|--------------------|----------------------|
| HELJU LINNAS       | Vandeaudiitor      | 31.03.2011           |

## Kahjumi katmise ettepanek

(kroonides)

|                                                                        | 31.12.2010     |
|------------------------------------------------------------------------|----------------|
| Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)                           | 626 368        |
| Aruandeaasta kasum (kahjum)                                            | -171 833       |
| <b>Kokku</b>                                                           | <b>454 535</b> |
| Katmine                                                                |                |
| Teiste reservide suurendamine (vähendamine)                            |                |
| Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum) peale jaotamist (katmist) | 454 535        |
| <b>Kokku</b>                                                           | <b>454 535</b> |

## Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

| Tegevusala                                         | EMTAK kood | Müügitulu (EEK) | Müügitulu % | Põhitegevusala |
|----------------------------------------------------|------------|-----------------|-------------|----------------|
| Loomakasvatuse abitegevused                        | 01621      | 4220743         | 91.22%      | Jah            |
| Mujal liigitamata koolitus                         | 8559       | 211888          | 4.58%       | Ei             |
| Muu jaemüük väljaspool kauplusi, kioskeid ja turge | 47991      | 194409          | 4.20%       | Ei             |

## Sidevahendid

| Liik            | Sisu             |
|-----------------|------------------|
| Telefon         | +372 7493144     |
| Faks            | +372 2493127     |
| Mobiiltelefon   | +372 5135927     |
| E-posti aadress | estpig@estpig.ee |